

PRAVIEŠA GARA DĀVANAS GODĪGUMS

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1.Moz.22:1–14; Jes.53; Mat.3:7–10; 1.Kor.5:1–5.

ATMIŅAS PANTS:

“Tik tiešām, ka tas Kungs dzīvo! Tikai to, ko mans Dievs man sacīs, runāšu arī es.” (2.Laiku 18:13)

Lasot moderno laiku kritiku par Bībeli, interesanti novērot, ka pret Bībeli lēvīstie uzbrukumi līdzinās tiem, kas tika vērsti pret Elenu Vaitu. Viens no uzbrukumiem Elenai Vaitai bija, ka viņa nav uzticama vai godīga, jo izmanto citus avotus.

Tomēr Elena Vaita rakstiskā veidā sniegusi paskaidrojumu, kā un kādēļ viņa izmanto citu autoru darbus. Viņa pat ieteica cilvēkiem izlasīt vairākas grāmatas, kuras bija izmantojusi kā informācijas avotus, rakstot savus darbus. Tādēļ šķiet muļķīgi uzskatīt, ka Elena Vaita būtu mēģinājusi slēpt faktu, ka savos darbos kā informācijas avotus izmantojusi arī citu autoru darbus.

Šajā nedēļā aplūkosim tuvāk inspirācijas procesus gan attiecībā uz Bībeles rakstniekiem, gan Elenu Vaitu.

NEDĒĻAS TĒMA ĪSUMĀ:

Kas zināms par bībelisko praviešu godīgumu? Ja Svētos Rakstus un Elenu Vaitu inspirējis viens un tas pats Gars, tad kādas ir šo divu pušu attiecības? Kāds risks pastāv, uzskatot praviešus par nemaldīgiem? Vai pravieši var sniegt arī nepareizus padomus?

(Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 28.februārī.)

PRAVIEŠU GODĪGUMS

853.gadā p.m.ē. Izraēlas ķēniņš Ahabs lūdza Jūdas ķēniņu Jošafatu pievienoties viņam kaujā pret aramiešiem. Jošafats piekrita, tomēr lūdza, lai pirms došanās kaujā viņi uzklausītu tā Kunga vārdus. Kad Jošafats atteicās pieņemt Ahaba 400 praviešu sacīto, tika pieaicināts Micha, tā Kunga pravietis.

Izlasiet 1.Ķēn.22:10–18. Kā Ahaba darbinieks mēģināja ietekmēt Michu? Ko darīja pravietis, neņemot vērā apkārtējos apstākļus? _____

Michas teiktais ķēniņam negāja pie sirds, tādēļ viņš tika nosūtīts uz cietumu (1.Ķēn.22:27). Neņemot vērā pravieša brīdinājumu, ķēniņš Ahabs devās kaujā un tika nogalināts, bet ķēniņš Jošafats, kurš vājuma mirkli bija piekritis atbalstīt ķēniņu Āhabu, gandrīz aizgāja bojā.

Lai gan praviešiem tāpat kā visiem cilvēkiem ir vājuma brīži, šajā gadījumā Micha bija apņēmies pavēstīt patiesību neatkarīgi no tā, vai pie varas esošajiem tas patika vai nē. Atskatoties vēsturē redzams, ka Dieva praviešiem nācies pārciest daudz grūtību un pārbaudījumu tādēļ, ka atteikušies mainīt savu liecību, lai tādējādi iztaptu laikabiedriem.

Gan Elenas Vaitas dzīves laikā, gan pēc viņas nāves kritiķi turpina apšaubīt viņas godīgumu. Viņa tikusi apsūdzēta krāpšanā, maldināšanā un melos. Viens no galvenajiem šo apsūdzību iemesliem ir personīgie uzskati par to, kā pravietim būtu jādarbojas. Piemēram, daži kritiķi uzskata, ka „praviešiem jau no savas kalpošanas sākuma vajadzētu būt erudītiem visos jautājumos, viņu pravietojumam jābūt negrozāmiem un rakstiem jābūt bez kļūdām, nepareiziem izteicieniem un novirzēm, ka praviešiem nekad nevajadzētu lietot neinspirētus informācijas avotus. Tas viss tādēļ, ka pravieši savos rakstos nekad nepauž tikai un vienīgi savus personīgos uzskatus.” (Herberts Daglass, „Kunga vēstnesis”, 468.lpp.). Pētot bibeliskos praviešus, droši vien esiet ievērojuši, kā šādi pieņēmumi nozīmē verbālas iedvesmošanas konceptu, kuru Septītās dienas adventisti neatbalsta. Ja mēs šo principu neatbalstām attiecībā uz Biblii, tad kādēļ to lietot attiecībā uz Elenu Vaitu?

Vai jums kādreiz nācies paziņot ko nepatīkamu? Ar kādām grūtībām jūs sastapāties? Kā jūs mēģinājāt sevi attaisnot, lai jums tas nebūtu jādara? Ko jūs no šīs pieredzes iemācījāties? _____

VĒSTS GODĪGUMS

586.gadā p.m.ē., dažus mēnešus pēc Jeruzalemes krišanas, tika nogalināts Gedalja, Nebukadnēcara nozīmētais pārvaldnieks. Gan vadītāji, gan valsti palikušie ļaudis baidījās no Bābeles ķēniņa, tādēļ nolēma meklēt patvērumu Ēģiptē; tomēr viņi vēlējās pārliecināties, ka arī Dievs ir viņu pusē, tādēļ lūdza Jeremijam izdibināt tā Kunga plānu.

Kāda bija Jeremijas vēsts? Kāda bija ļaužu reakcija? Kādēļ tie Jeremiju apsūdzēja? No kurienes viņuprāt bija radusies Jeremijas pasludinātā vēsts? Jer.43:2-4.

Tā kā dažiem nepatika Dieva dotie skaidrie norādījumi, viņi apgalvoja, ka Jeremija šo vēsti ieguva nevis no tā Kunga, bet gan no sava literārā asistenta Barucha.

Interesanti, ka tūkstošiem gadu vēlāk arī Eleni Vaitu (tāpat kā Jeremiju) apsūdzēja, apgalvojot, ka viņas grāmatas patiesībā sarakstījuši viņas literārie asistenti jeb, ka lielākā daļa viņas rakstītā ir plaģiāts. Tomēr grāmatas „Lielā cīņa” ievadā viņa skaidri norāda, ka ir izmantojusi citas grāmatas: „Vēsturnieks doto materiālu sakopojis tā, ka nedaudzos vārdos sniegts pietiekoši plašs skats uz aplūkojamo tematu vai piemērotā veidā summētas attiecīgās detaļas, viņa vārdi dažos gadījumos tiek citēti ... Pievērsoties to cilvēku piedzīvojumiem un uzskatiem, kas reformas kustību veicina mūsu dienās, līdzīgā veidā ir izmantoti viņu publicētie darbi.” (Elena Vaita, „Lielā Cīņa”, 14.lpp.)

Vai tas attaisno apsūdzību plaģiātismā? 1981.gadā Ģenerālkonference šo jautājumu nodeva izmeklēšanā kādam autortiesību juristam, kurš nebija adventists. Viņš šī jautājuma izpētei veltīja vairāk kā 300 stundu un pēc tam secināja: „Elena Vaita nenodarbojās ar plaģiātismu, un viņas darbi nav autortiesību pārkāpums / pirātisms.” („Adventist Review”, 1981.gada 17.septembris) Šo nostāju viņš pamatoja, minot tādus faktus kā, pirmkārt, Elenas Vaitas izmantotajām grāmatām nebija autortiesību, un, otrkārt, pat ja šīm grāmatām būtu bijušas autortiesības, tas, ka viņa izmantoja to frāzes un teikumus, nenozīmē autortiesību pārkāpumu.

Kādēļ Dieva ļaudis bija naidīgi noskaņoti pret praviēšu vēstīm? Ieskatieties savā sirdī; vai tajā jūs varētu atrast ja ne pilnīgu, tad daļēju atbildi uz šo jautājumu? Paskaidrojiet sīkāk! _____

„TĀ SAKA TAS KUNGS”

Ko pravieši bieži minēja kā savas vēsts avotu? Jer.1:4; Ecech.7:1; Hoz.1:1. Kādēļ tas bija tik būtiski tam, kas viņiem bija sakāms? _____

Pravieši atkal un atkal norādīja, ka viņu vēstis ir no Dieva. Viņu stāvokli var pielīdzināt kādas valsts vēstniekam, kuru sūta attiecīgās valsts vadītājs ar uzdevumu citās valstīs pārstāvēt savu valsti un tās vadību. Ņemot vērā uzdevuma specifiku, viņiem ir jāpilda saņemtās norādes un uzdevumi. Frāze „pār mani nāca tā Kunga vārds” nozīmē, ka (a) viņu vēstij ir dievišķa autoritāte; (b) šo vēsti viņi saņēma, atrodoties tiešā kontaktā ar Kungu – un (c) šīs vēstis viņi zina no galvas, ir gatavi tās darīt zināmas citiem.

Vecajā Derībā frāze „Tā saka tas Kungs” minēta vairāk kā četri simti reižu – spēcīga liecība, ka Dievs Svētajos Rakstos tieši uzrunā lasītājus. Praviešu atbildībā ietilpa šīs vēstis darīt zināmas cilvēkiem un adaptēt tās konkrētās audiences stāvoklim.

Arī Elena Vaita bieži uzsvēra Svēto rakstu inspirāciju. „Es Biblii uzskatu par tieši to, kas tā ir – inspirētais Dieva Vārds,” viņa rakstīja grāmatā „Selected messages”, 1.sēj., 17.lpp. Tajā pašā laikā viņa apgalvoja, ka arī viņas rakstītais ir dievišķi inspirēts: „Vēstulēs, kuras rakstu, savās liecībās es jums daru zināmu to, ko tas Kungs ir parādījis man. ... Tas attiecas uz rakstiem mūsu periodiskajos izdevumos un daudzajiem manu grāmatu sējumiem.” (Elena Vaita, „Selected messages”, 1.sēj., 29.lpp.)

Elena Vaita savus rakstus dēvēja par mazo gaismiņu, kas lasītājiem palīdz atrast lielo gaismu – Biblii. (skat. „Colporteur Ministry”, 125.lpp.) Lai gan abi iepriekšminētie avoti ir gaisma, katram no tiem ir atšķirīgas funkcijas. 1. Bībele ir Dieva vēsts visiem laikmetiem un visiem ļaudīm. Elenas Vaitas raksti ir Dieva vēsts konkrētam laika periodam, gala laikam, konkrētai ļaužu grupai, atlikuma draudzei. 2. Viņas raksti nav jauns vai papildus standarts doktrīnai, bet gan palīdzība draudzei gala laikā. Viņas raksti lasītāju uzmanību vērš uz Svētajiem rakstiem. Tie nav Svēto rakstu aizvietojuums.

Kā iespējams izvairīties no lamatām pielīdzināt Elenas Vaitas rakstus Bībelei? Kādēļ to ir tik vienkārši izdarīt? Kādēļ tā būtu tik liela kļūda? _____

IZPRATNES ATTĪSTĪBA

Pravieši Dieva sūtīto gaismu nesaņēma uzreiz un pilnībā. Uzticīgi kalpojot kā Kunga kalpi, viņi saņēma aizvien vairāk gaismas un dziļāku izpratni.

Kas sekojošajās rakstu vietās sacīts par bibelisko praviešu garīgās izaugsmes pieredzi? Dan.8:27, 9:2; Gal.2:11–16; 1.Pēt.1:10. _____

Bibeliskajā laikā pravieša gara dāvana nenozīmēja tūlītēju, pilnīgu garīgu, kā arī citu jautājumu zināšanu un izpratni. Vēstures gaitā pravieši saņēma pastiprinātu gaismu un tās izpratni. Un, kā pierāda Daniela gadījums (Dan.9:2), viņiem bija arī jāapgūst Svētie raksti. Dan.8:27 pravietis pēc parādības saņemšanas sacīja: „Tad mani, Danielu, pārņēma nogurums, un es biju vairākas dienas slims”. Tikai pēc aptuveni 10 gadiem pie viņa ieradās eņģelis Gabriels un izskaidroja šīs vīzijas nozīmi (Dan.9:20–23).

Pravieši zināja tikai to, ko viņiem bija atklājis Dievs, un tikai šīs Dieva atklātās lietas varēja paziņot, apliecinot: „Tā saka tas Kungs”. Tā kā bieži vienam pravietim sniegtā vēsts papildināja citu praviešu vēstis, lai iegūtu līdzsvarotu un saprotamu Debesu vēsts izklāstu dažādās atklāsmes, bija nepieciešams tās izpētīt un salīdzināt.

Tas pats attiecināms uz Elenas Vaitas darbību: „Jau sešdesmit gadu es sazinos ar debesu vēstnešiem, un attiecībā uz dievišķām lietām un veidiem, kā Dievs pastāvīgi strādā, lai atgrieztu dvēseles uz pareizā, Dieva gaismas apspīdētā ceļā, es joprojām mācos.” (Elena Vaita, „Selected messages”, 3.sēj., 71.lpp.)

Tātad, salīdzinot Elenas Vaitas agrīnos darbus ar viņas rakstīto vēlākos gadus, var redzēt, ka dažreiz vēlāk rakstītais izlabo vai paplašina iepriekš rakstīto, atspoguļojot dziļāku izpratni par Dieva vēstīm. Viņa nebija sistemātisks teologs, bet drīzāk līdzinājās Dieva atklāto zināšanu evaņģēlistam un sludinātājam. Lai gan viņas teoloģiskās zināšanas balstījās uz Svētajiem Rakstiem un vīzijām, gadiem ejot un viņai turpinot pētīt Svētos rakstus un citu autoru darbus, kā arī pastāvīgi sevi atverot Svētā Gara vadībai, tās aizvien pieauga.

Jābūt ļoti uzmanīgiem, lai Dievam piemītošas īpašības, piemēram, vizinību, nepiedēvētu Viņa vēstnešiem. Kāds risks pastāv, praviešus uzskatot par nevainojamiem un vizinošiem visās dzīves jomās? _____

KAD PRAVIEŠI KĻŪDĀS

Izlasiet 2.Sam.7:1–7. Kas bija nepareizs padomā, ko Nātans sniedza Dāvidam? Kādēļ Dievs Dāvidam neatļāva celt Viņam templi? 1.Laiku 22:8. _____

Pravietis Nātans bija gudrs, apzinīgs un dievbijīgs vīrs, bet ne viss, ko pravietis saka vai dara ir inspirācijas ietekmē. Apstiprinot Dāvida plānu, Nātans pauda savu viedokli kā ķēniņa draugs nevis pravietis. Ļoti iespējams, ka Izraēlā daudzi vēlējās redzēt pastāvīgu Dieva mitekli. Tomēr kādu nakti (2.Sam.7:4–17) Dievs Nātanam darīja zināmu, ka tas, ko viņš bija sacījis Dāvidam, nav pareizi, un ka viņa pienākums ir to paziņot arī Dāvidam.

Elena Vaita nebija nevainojama. Viņa nekad to neapgalvoja. Viņa attīstījās, mainīja domas par dažādiem jautājumiem un vienmēr bija atvērta gaismai.

Piemēram, reiz dienvidu konferences izdevniecība bija uz bankrota sliekšņa, un Elena Vaita ieteica to padarīt par „Review and Herald” apakšnodaļu. Viņa rakstīja: „Dieva darbu nevar atstāt pašplūsmā, neatkarīgi no tā, kāda pieeja tiek pielietota, vai kurš to īsteno. ... Finances nav Viņa uzmanības degpunktā.” („Manuscript Releases”, 17.sēj., 270.lpp.). Tomēr nepagāja ne divdesmit četras stundas, kad Elena Vaita saņēma vīziju, kas viņai lika šo nostāju pārdomāt. „Dienvidu kalpošanas sfērai nepieciešama pašiem sava izdevniecība un iespēja izdot grāmatas,” viņa skaidroja Ģenerālkonferencē. (Artūrs L. Vaitis, „Ellen G. White: The Early Elmshaven Years”, 193.lpp.).

Vienmēr jāatceras, ka pravieši ne vienmēr „dežūrē” – tas nozīmē, ka viņi ne vienmēr runā Dieva vārdā. „Ir brīži, kad jārunā par parastām lietām, kad jādomā par parastām lietām, kad jāraksta parastas vēstules un jānodod parasta informācija kādam no darbiniekiem. Šādi vārdi un informācija netiek izteikti, vadoties pēc īpašās Dieva Gara iedvesmas.” (Elena Vaita, „Selected messages”, 3.sēj., 58.lpp.)

Raugoties vēsturē, redzams, ka gadījumā, ja pravietis sniedz nepatiesu jeb kļūdīgu padomu, Dievs iejaucas un šo kļūdu izlabo.

Ir cilvēki, kuriem sagādā prieku meklēt dažādas kļūdas Bibēlē vai Elenas Vaitas darbos. Kādus iespējamus riskus rada šāda attieksme? Ko jūs varētu darīt, lai neiekristu šādās lamatās? _____

TURPMĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elenas Vaitas grāmatā „Selected messages”, 3.sējumā, izlasiet nodaļu „Ietekmes jautājums”.

„Elena Vaita par savu kalpošanu izteicās ļoti skaidri, neatstājot vietu kompromisiem vai minējumiem. Viņa apgalvoja, ka redzējusi lietas, kas varēja rasties tikai no dievišķas iedvesmas. Vai nu viņas apgalvojumi ir patiesi vai arī viņa ir jukusi, izdomas bagāta mele, kas savus murgainos stāstījumus vai prasmīgi veidotās maldināšanas izplatījusi no deviņpadsmitā gadsimta vidus līdz pat divdesmitā gadsimta otrajai dekādei. Kādi racionāli risinājumi pastāvētu cilvēkam, kurš vīzijās redzējis to, ko viņa apgalvoja esam redzējusi? Elena Vaita apgalvoja, ka redzējusi, kā Jēzus taisnos ievē Svētajā pilsētā, ka redzējusi cilvēkus, kas dzīvo uz citām planētām, un eņģeļus, kas sargā Dieva ļaudis. Viņa apgalvoja, ka vīzijās redzējusi Jēzu debesu svētnīcā, un to, kā Sātans izskatījās debesis, pirms viņš bija grēkojis. Viņa apgalvoja, ka redzējusi, kā eņģeļi Ēdenes dārzā sarunājas ar Ādamu un Ievu, ka redzējusi Ādama sejas izteiksmi, atskāršot, ka Ieva ir grēkojusi. Viņa apgalvoja, ka vīzijā redzējusi Jēzu un to, kāds Viņš izskatījās pēc tuksnesī pavadītajām dienām. Viņa apgalvoja, ka viņai tika parādīta Jēzus augšāmcelšanās no kapa, kā arī tas, kā eņģelis Pāvilu un Silu atbrīvoja no cietuma. Viņa apgalvoja, ka redzējusi, kā Sātans vada milzu armiju pēdējā uzbrukumā Dievam pēc otrās augšāmcelšanās. Viņa apgalvoja, ka savās vīzijās redzējusi dzīvi jaunajā pasaule, kā arī daudz ko citu.

Ko cilvēks varētu izdarīt ar šādiem apgalvojumiem? Piemēram, tie, kas viņas kalpošanu pielīdzina Mārtaņa Lutera līmenim, dzīvo loģiskās fantāzijas pasaulē. Vai nu mēs viņu pieņemam tādu, kādu viņa apgalvo sevi esam (kas, protams, rada plašu jautājumu klāstu, uz kuriem mēs kā draudze ne vienmēr esam atbildējuši atbilstošākajā veidā), vai arī mēs no viņas atteiksimies un uzskatīsim par meli, jukušu, vai Sātana iedvesmotu. Tās ir vienīgās loģiskās iespējas.” (Klifords Goldšteins, „Graffiti in the Holy of Holies”, 172., 173.lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārlasiet iepriekšminēto argumentu. Ideja ir vienkārša: Elenai Vaitai, ņemot vērā viņas pašas apgalvojumus, nav īpaši daudz iespēju attiecībā uz viņas kalpošanu. Balstoties uz viņas dzīves stāstu, viņas mācībām un rakstu mantojumu, ko viņa ir atstājusi, kāds patiesībā ir labākais un loģiskākais viņas dzīves un kalpošanas izskaidrojums? Pamatojiet savu atbildi!

2. Tāpat kā ar Biblii, arī saistībā ar Elenas Vaitas kalpošanu ir vairāki neatbildēti jautājumi. Bet galvenais jautājums ir: Vai mēs koncentrēsimies uz šiem dažiem neatbildētajiem jautājumiem, atstājot novārtā viņas darba kopainu, jeb koncentrēsimies uz kopīgo ainu, apzinoties, ka, tāpat kā jebkurā citā lietā, vienmēr būs neatbildēti jautājumi?